

Europarlamenttivaalit 2009, vahvistettu tulos

Vahvistettu tulos. Perussuomalaiset ja Vihreät menestyivät europarlamenttivaaleissa 2009

Perussuomalaiset saivat yhden edustajan europarlamenttiin ja puolueen puheenjohtaja Timo Soini oli vaalien ääniharava 130 715 äänellä. Timo Soinin jälkeen seuraavaksi eniten ääniä vaaleissa saivat Suomen Keskustan Anneli Jäätteenmäki, 80 156 ääntä ja SDP:n Mitro Repo 71 829 ääntä. Europarlamenttiin valittiin Suomesta tällä kertaa 13 edustajaa aiemman 14 sijaan. Valituista kuudella ei ole aiempaa kokemusta europarlamentista.

Europarlamenttivaaleissa 2009 valitut Euroopan parlamentin suomalaiset jäsenet ja heidän äänimääränsä, puolue sekä poliittinen ryhmittymä Euroopan parlamentissa

Jäsen	Valitun äänimäärä	Valitun puolue Suomessa	Ryhmittymä Euroopan parlamentissa
Soini Timo	130 715	PS	..
Jäätteenmäki Anneli	80 156	KESK	ALDE (ELDR)
Repo Mitro	71 829	SDP	PES (PSE)
Itälä Ville	66 033	KOK	EPP/ED (PPE-DE)
Hautala Heidi	58 926	VIHR	Greens/EFA (Verts/ALE)
Hassi Satu	57 032	VIHR	Greens/EFA (Verts/ALE)
Essayah Sari	53 803	KD	EPP/ED (PPE-DE)
Korhola Eija-Riitta	51 508	KOK	EPP/ED (PPE-DE)
Pietikäinen Sirpa	51 493	KOK	EPP/ED (PPE-DE)
Jaakonsaari Liisa	45 325	SDP	PES (PSE)
Takkula Hannu	39 444	KESK	ALDE (ELDR)
Manner Riikka	37 330	KESK	ALDE (ELDR)
Haglund Carl	16 887	RKP	ALDE (ELDR)

Suurimpien puolueiden äänet ja paikat sekä muutos europarlamenttivaaleissa 2009 ja 2004

Puolue	Europarl. vaalit 2009 äänet	Europarl. vaalit 2004 äänet	muutos	Europarl. vaalit 2009 paikat	Europarl. vaalit 2004 paikat	muutos
KOK	386 416	392 771	-6 355	3	4	-1
KESK	316 798	387 217	-70 419	3	4	-1
SDP	292 051	350 525	-58 474	2	3	-1
VIHR	206 439	172 844	+33 595	2	1	+1
PS	162 930	8 900	+154 030	1	0	+1
RKP	101 453	94 421	+7 032	1	1	0
VAS	98 690	151 291	- 52 601	0	1	-1
KD	69 458	70 845	-1 387	1	0	+1

Perussuomalaisen kannatus nousi vaaleissa 9,8 prosenttiin, mikä on 9,2 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisissä europarlamenttivaaleissa. Perussuomalaisen kannatus nousi edellisiin europarlamenttivaaleihin verrattuna lähes koko maassa, mutta erityisesti puolue lisäsi kannatustaan SDP:n vahvoilla äänestysalueilla ja äänestysalueilla, jossa työttömyys on suurta. Perussuomalaisen hyvä vaalimenestys tuotti europarlamenttipaikan myös heidän kanssaan vaaliliitossa olleille Kristillisdemokraateille, vaikka puolueen ääniosuus jäi 4,2 prosenttiin. Vihreä liitto oli Perussuomalaisen ohella vaalien toinen voittaja. Vihreän liiton kannatus nousi 12,4 prosenttiin, mikä on 2,0 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisissä europarlamenttivaaleissa. Puolue sai europarlamenttiin kaksi paikkaa.

Kaikki kolme suurinta puoluetta menettivät yhden europarlamenttipaikan. Kansallinen Kokoomus ja Suomen Keskusta saivat kumpikin kolme paikkaa. Suomen Sosialidemokraattinen Puolue joutui tyytymään kahteen paikkaan. Kokoomus sai suurimman ääniosuuden, 23,2 prosenttia äänistä, ja sen ääniosuus pieneni edellisistä europarlamenttivaaleista 0,5 prosenttiyksikköä. Suomen Keskusta sai 19,0 prosenttia ja Sosialidemokraatit 17,5 prosenttia äänistä. Edellisiin europarlamenttivaaleihin verrattuna Suomen Keskustan ääniosuus pieneni 4,3 prosenttiyksiköllä ja Sosialidemokraattien ääniosuus 3,6 prosenttiyksiköllä. Suomen Keskusta ja SDP menettivät kannatustaan erityisesti omilla vahvoilla äänestysalueillaan. Vasemmistoliitto sai vaaleissa 5,9 prosentin ääniosuuden ja sen kannatus laski 3,2 prosenttiyksikköä verrattuna edellisiin europarlamenttivaaleihin. Puolue menetti ainoan edustajapaikkansa. Vasemmistoliiton kannatus heikkeni erityisesti puolueen vahvoilla äänestysalueilla. Ruotsalainen kansanpuolue sai 6,1 prosentin ääniosuuden ja onnistui säilyttämään ainoan europarlamenttipaikkansa.

Suurimpien puolueiden kannatus europarlamenttivaaleissa 2009, 2004, 1999 ja 1996

Puolue	Europarl. vaalit 2009	Europarl. vaalit 2004	Europarl. vaalit 1999	Europarl. vaalit 1996
KOK	23,2	23,7	25,3	20,2
KESK	19,0	23,4	21,3	24,4
SDP	17,5	21,2	17,9	21,5
VIHR	12,4	10,4	13,4	7,6
PS	9,8	0,5	0,8	0,7
RKP	6,1	5,7	6,8	5,8
VAS	5,9	9,1	9,1	10,5
KD	4,2	4,3	2,4	2,8

Europarlamenttivaalien äänestysprosentti oli 40,3, mikä on 0,8 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuoden 2004 europarlamenttivaaleissa. Vilkkaimmin äänestettiin Helsingin vaalipiirissä, jossa äänestysaktiivisuus nousi 50,7 prosenttiin. Laimeinta äänestäminen oli Pohjois-Karjalan (33,7 %) vaalipiirissä. Yksittäisistä kunnista äänestysvilkkkaus nousi maan korkeimmaksi Kauniaisissa (68,4 %) ja alhaisimmaksi se jäi Hyrynsalmen kunnassa (25,5 %).

Europarlamenttivaaleissa ehdokkaita asettaneet puolueet ja poliittiset ryhmittymät Euroopan parlamentissa 2009

Puolueen lyhenne	Puolueen nimi	Poliittisen ryhmittymän lyhenne*	Poliittisen ryhmittymän nimi
KOK	Kansallinen Kokoomus	EPP/ED (PPE-DE)	Euroopan kansanpuolueen (kristillisdemokraatit) ja Euroopan demokraattien ryhmä (2004 Euroopan kansanpuolueen ryhmä (kristillisdemokraatit) ja Euroopan demokraattien ryhmä)
KESK	Suomen Keskusta	ALDE (ELDR)	Euroopan liberaalidemokraattien liiton ryhmä (2004 Euroopan liberaali- ja demokraattipuolueen ryhmä)
SDP	Suomen Sosialidemokraattinen puolue	PES (PSE)	Euroopan parlamentin sosialidemokraattinen ryhmä (2004 Euroopan sosialidemokraattisen puolueen ryhmä)
VIHR	Vihreä Liitto	Greens/EFA (Verts/ALE)	Vihreät / Euroopan vapaa allianssi-ryhmä
RKP	Ruotsalainen Kansanpuolue	ALDE (ELDR)	Euroopan liberaalidemokraattien liiton ryhmä (2004 Euroopan liberaali- ja demokraattipuolueen ryhmä)
PS	Perussuomalaiset
KD	Suomen Kristillisdemokraatit	EPP/ED (PPE-DE)	Euroopan kansanpuolueen (kristillisdemokraatit) ja Euroopan demokraattien ryhmä (2004 Euroopan kansanpuolueen ryhmä (kristillisdemokraatit) ja Euroopan demokraattien ryhmä)
VAS	Vasemmistoliitto	—	—
SKP	Suomen Kommunistinen Puolue	—	—
SSP	Suomen Senioripuolue (2004 EKA, Eläkeläiset Kansan Asialla)	—	—
IP	Itsenäisyyspuolue (2004 VSL, Itsenäisyyspuolue Vapaan Suomen Liitto)	—	—
KA	Köyhien Asialla	—	—
STP	Suomen Työväenpuolue (2004 VEV, Vaihtoehtöväki)	—	—
—	—	UEN	Unioni kansakuntien Euroopan puolesta - ryhmä
—	—	GUE/NGL	Euroopan yhtyneen vasemmiston konfедераatioryhmä/Pohjoismaiden vihreä vasemmisto
—	—	IND/DEM	Itsenäisyys/demokratia-ryhmä

* Poliittisen ryhmittymän lyhenne tulee sen englannin tai ranskankielisestä nimestä (vuonna 2004 käytetty ranskankielisen nimen mukaista lyhennettä)

Uusi Euroopan parlamentti aloittaa 14.7.2009, Suomesta valitut jäsenet sijoittuvat parlamentissa toimiviin poliittisiin ryhmiin.

Sisällys

Liitetaulukot

Vahvistettu tulos. Ehdokkaiden saamat äänimäärät puolueittain suuruusjärjestyksessä sekä vertausluku europarlamenttivaaleissa 2009, valituksi tulleet merkitty *:llä.....	6
Europarlamenttivaalit, laatuseloste.....	11

Liitetaulukot

Vahvistettu tulos. Ehdokkaiden saamat äänimäärät puolueittain suuruusjärjestyksessä sekä vertausluku europarlamenttivaaleissa 2009, valituksi tulleet merkitty *:llä

Puolue	Ehdokas	Äänimäärä	Vertausluku
KOK	* Itälä Ville	66 033	386 416,000
	* Korhola Eija-Riitta	51 508	193 208,000
	* Pietikäinen Sirpa	51 493	128 805,333
	Penttilä Risto E.J.	50 881	96 604,000
	Sarvamaa Petri	27 391	77 283,200
	Metsola Ukko	18 407	64 402,667
	Vatanen Ari	17 967	55 202,286
	Pöntinen Kai	17 240	48 302,000
	Autto Heikki	17 169	42 935,111
	Siitonen Eva-Riitta	16 553	38 641,600
	Railimo Riikka	11 093	35 128,727
	Suomalainen Nina	7 775	32 201,333
	Manninen Johanna	5 842	29 724,308
	Kauma Pia	5 207	27 601,143
	Tuori Jukka	4 527	25 761,067
	Kauppi Heikki	4 126	24 151,000
	Vikman Sofia	4 009	22 730,353
	Puhakka Joonas	3 876	21 467,556
	Ukkola Tuulikki	3 154	20 337,684
	Linnonmaa Anne	2 165	19 320,800
KESK	* Jäätteenmäki Anneli	80 156	316 798,000
	* Takkula Hannu	39 444	158 399,000
	* Manner Riikka	37 330	105 599,333
	Hautala Lasse	31 773	79 199,500
	Karjula Kyösti	29 387	63 359,600
	Härmälä Esa	21 372	52 799,667
	Kaikkonen Antti	18 937	45 256,857
	Laukkanen Markku	15 189	39 599,750
	Myllymäki Pekka	8 779	35 199,778
	Juhantalo Kauko	8 130	31 679,800
	Korhonen Johanna	6 295	28 799,818
	Pirttilahti Arto	4 230	26 399,833
	Vanhanen Merja	3 634	24 369,077
	Aaltonen Helena	3 088	22 628,429
	Tornberg Helena	2 563	21 119,867
	Isoaho Juha	1 937	19 799,875
	Tapaninen Timo	1 883	18 635,176
	Reinikka Sami	1 071	17 599,889
	Ranki Anna	959	16 673,579
	Salmi Jukka	641	15 839,900

SDP	* Repo Mitro	71 829	292 051,000
	* Jaakonsaari Liisa	45 325	146 025,500
	Kiljunen Kimmo	26 936	97 350,333
	Taiveaho Satu	25 916	73 012,750
	Paasilinna Petra	17 575	58 410,200
	Olin Kalevi	13 273	48 675,167
	Hurskainen Sinikka	12 739	41 721,571
	Bryggare Arto	12 293	36 506,375
	Alho Arja	11 519	32 450,111
	Taipale Ilkka	8 956	29 205,100
	Torsti Pilvi	8 706	26 550,091
	Paananen Reijo	7 400	24 337,583
	Sievinen Jani	6 679	22 465,462
	Almqvist Fredrik	5 916	20 860,786
	Lindborg Jenny	4 059	19 470,067
	Can-Kurtakko Nesrin	3 879	18 253,188
	Korte Niko	3 210	17 179,471
	Petäkoski-Hult Tuula	2 953	16 225,056
	Lindroos Kirsi	1 505	15 371,105
	al Chibib Ahmed	1 383	14 602,550
VIHR	* Hautala Heidi	58 926	206 439,000
	* Hassi Satu	57 032	103 219,500
	Cronberg Tarja	22 205	68 813,000
	Kasvi Jyrki	16 009	51 609,750
	Abu-Hanna Umayya	8 684	41 287,800
	Sumuvuori Johanna	8 633	34 406,500
	Puoskari Mari	6 797	29 491,286
	Relander Jukka	5 317	25 804,875
	Toiviainen Pasi	4 081	22 937,667
	Räsänen Terhi	2 975	20 643,900
	Kari Emma	2 915	18 767,182
	Rantanen Elina	2 545	17 203,250
	Aalto Touko	2 095	15 879,923
	Moring Anna	1 970	14 745,643
	Holopainen Hanna	1 946	13 762,600
	Lawson Hellu Latékoé	1 191	12 902,438
	Mäntylä Aleksi	1 070	12 143,471
	Suoniemi Juhana	1 010	11 468,833
	Airto Mikko	692	10 865,211
	Bergh Flemming	346	10 321,950
PS (vaaliliitto KD:n kanssa)	* Soini Timo	130 715	232 388,000
	Terho Sampo	9 374	77 462,667
	Virtanen Pertti (Velto)	7 839	58 097,000
	Saarakkala Vesa-Matti	4 922	46 477,600
	Elomaa Ritva (Kike)	2 425	33 198,286
	Mattila Pirkko	2 202	29 048,500
	Havansi Erkki	1 528	17 876,000
	van Wonterghem Freddy	1 482	16 599,143
	Heikkilä Lauri	1 322	14 524,250
Sankilampi Jaana	1 121	12 910,444	

RKP	* Haglund Carl	16 887	101 453,000
	Torvalds Nils	14 044	50 726,500
	Månsson Björn	13 344	33 817,667
	Linde Bo	9 980	25 363,250
	Lundberg Britt	9 582	20 290,600
	Bertills Anna	6 000	16 908,833
	Wingren Patrick	5 878	14 493,286
	Liljeström Christel	4 224	12 681,625
	Backgren Ann-Sofi	4 099	11 272,556
	Ahlbeck Jarl	3 275	10 145,300
	Englund Greger	2 074	9 223,000
	Salonius-Pasternak Charly	1 923	8 454,417
	Storgård Päivi	1 893	7 804,077
	Arnautovic Emina	1 712	7 246,643
	Sandelin Silja Borgarsdóttir	1 611	6 763,533
	Hagelstam Axel	1 311	6 340,813
	Ohlis Oscar	1 205	5 967,824
	af Enehjelm Nina	1 051	5 636,278
	Biaudet Tom	770	5 339,632
	Eneh Oge	590	5 072,650
VAS	Lapintie Annika	29 112	98 690,000
	Sirnö Minna	12 403	49 345,000
	Suokas Kyösti	9 848	32 896,667
	Ismail Atik	5 910	24 672,500
	Saramo Jussi	5 735	19 738,000
	Mikkola Anna	4 489	16 448,333
	Puhakka Sirpa	4 205	14 098,571
	Tiusanen Pentti	3 837	12 336,250
	Kailo Kaarina	3 094	10 965,556
	Pekonen Aino-Kaisa	2 799	9 869,000
	Sandberg Juha	2 529	8 971,818
	Virta Sari	2 225	8 224,167
	Piippolainen Vuokko	2 151	7 591,538
	Rajamäki Ari	1 814	7 049,286
	Ritanen Jarmo	1 776	6 579,333
	Kumpumäki Veikko	1 745	6 168,125
	Kärkkäinen Jukka	1 552	5 805,294
	Hartzell Saara	1 404	5 482,778
	Väätäinen Eero	1 087	5 194,211
	Lumberg Kirsti (Kiba)	975	4 934,500
KD (vaaliliitto PS:n kanssa)	* Essayah Sari	53 803	116 194,000
	Kärkkäinen Kari	4 398	38 731,333
	Snellman Mikael	2 113	25 820,889
	Riikonen Teuvo V.	1 957	23 238,800
	Hynynen Evelyn	1 653	21 126,182
	Jussila Jorma	1 648	19 365,667
	Ahvenjärvi Sauli	1 419	15 492,533
	Mantere Leena	1 197	13 669,882
	Holmi Markku	946	12 230,947
Soitu Kermen	324	11 619,400	

SKP	Peitsamo Kari	2 487	8 089,000
	Suonperä Arjo	800	4 044,500
	Huldén Lena	446	2 696,333
	Alhojärvi Lauri	387	2 022,250
	Leander Esther	363	1 617,800
	Pitkä Tero	334	1 348,167
	Kettunen Jonas	326	1 155,571
	Kare Aaro	324	1 011,125
	Luomala Minna	305	898,778
	Era Hanna	288	808,900
	Räikkä Laila	281	735,364
	Oinas Katriina	225	674,083
	Kainulainen Aino	223	622,231
	Väisänen Juha-Pekka	217	577,786
	Vaskonen Martti	214	539,267
	Lievemaa Tommi	205	505,563
	Toivanen Aapo	180	475,824
	Tölkö Anna-Mili	179	449,389
	Hollo Taina	160	425,737
	Muhonen Jarmo	145	404,450
KA	Törrö Terhi	433	4 338,000
	Andonov Irina	389	2 169,000
	Savola Terttu	385	1 446,000
	Roivas Sirpa	302	1 084,500
	Töyrylä Seija	243	867,600
	Kleemola Markus	230	723,000
	Tervonen Henri	227	619,714
	Mäntykangas Ensio	225	542,250
	Parkkinen Tiina	220	482,000
	Palonen Leena	216	433,800
	Seppänen Eero	203	394,364
	Makowski Adam	191	361,500
	Mehtälä Tauno	191	333,692
	Natunen Veli-Pekka	180	309,857
	Havana Kaisu	149	289,200
	Lehtonen Maija	140	271,125
	Palonen Keijo	121	255,176
	Taina Niko	116	241,000
	Levänen Reino	90	228,316
	Mether Christer	87	216,900
IP	Pesonen Antti	962	3 563,000
	Aalto Katri	237	1 781,500
	Isoaho Mirjaleena	224	1 187,667
	Wiksten Lena	216	890,750
	Henneken Markku	187	712,600
	Tyynelä Sinikka	186	593,833
	Mänttari Aune	168	509,000
	Kulmala Mikko	159	445,375
	Vaskela Jyrki	145	395,889
	Honkasalo Teppo	140	356,300
	Nygård Mauri	137	323,909
	Keskumäki Kai	133	296,917
	Renvall Merja	132	274,077
	Nordling Harri	115	254,500
	Hämäläinen Teuvo	82	237,533
	Widell Jonathan	77	222,688
	Launokari Lea	71	209,588
	Savolainen Aili	71	197,944
	Jansson Simo	62	187,526
	Kaikko Aarno	59	178,150

STP	Bäckman Johan	554	3 169,000
	Tiainen Pekka	253	1 584,500
	Hietanen Leena	247	1 056,333
	Koivisto Esko	196	792,250
	Nevalainen Anna	189	633,800
	Ekman Minna	182	528,167
	Koivula Risto	161	452,714
	Muilu Jaakko	149	396,125
	Kautto Hannu	130	352,111
	Ruttonen Raimo	126	316,900
	Paakkolanvaara Liisa	124	288,091
	Rahikainen Janne	122	264,083
	Wahrman Kalevi	121	243,769
	Tanski Juhani	108	226,357
	Valo Britt-Marie	99	211,267
	Kyrölahti-Keskivaara Rosa-Maria	90	198,063
	Lavikainen Juhani	90	186,412
	Ouarab Sami	88	176,056
	Pietikäinen Wäinö	78	166,789
	Typpö Heikki	62	158,450
SSP	Järvenpää Esko	355	2 974,000
	Nelimarkka Kaarlo	265	1 487,000
	Kauppila Reijo	256	991,333
	Lilius Ulla	251	743,500
	Hölsä Matti	246	594,800
	Kotala Raimo	226	495,667
	Harju Minna	220	424,857
	Lamberg Marja	142	371,750
	Koivisto Jouni	122	330,444
	Karlsson Arja	117	297,400
	Mustakangas Maritta	109	270,364
	Närvänen Paavo	100	247,833
	Suominen Paavo	92	228,769
	Mikkonen Urmas	88	212,429
	Vuori Markku	79	198,267
	Padatsu Pekka	74	185,875
	Silván Heikki	66	174,941
	Vainionpää Raimo	60	165,222
	Viitanen Juha	60	156,526
	Kujansuu Kauko	46	148,700
Valitsijayhdistykset	Sulkakoski Liisa	8 463	8 463,000

Europarlamenttivaalit, laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tilaston tietosisällöstä

Tilastokeskus tuottaa europarlamenttivaaleista viralliset tilastot, jotka sisältävät keskeiset tiedot ehdokkaista, valituista, äänioikeutetuista, äänestäneistä ja puolueiden kannatuksesta. Ennakkotiedot on julkaistu internetissä ensimmäisistä Suomessa järjestettävistä Europarlamenttivaaleista alkaen (1996), nämä tilastot ovat päivitetty vahvistetun tuloksen mukaisilla luvuilla. Europarlamenttivaalit-tilastosivulla on myös taulukoita tietokannoissa eli StatFin-palvelu, jossa vuodesta 2004 alkaen tiedot löytyvät myös äänestysalueittain.

1.2 Olennaiset käsitteet

Vaalitoimitus

Europarlamenttivaalit toimitetaan joka viides vuosi kaikissa jäsenmaissa. Euroopan parlamentti on ainoa kansainvälinen toimielin, jonka kansalaiset valitsevat suorilla vaaleilla. Vaalien käytännön järjestelyistä vastaavat kansalliset viranomaiset. Suomessa järjestäjänä on oikeusministeriö, joka vahvistaa ehdokkaat ja vaalituloksen. Suomessa europarlamenttivaalit toimitetaan kesäkuun 7 päivänä, sunnuntaina. Vaalit toimitetaan voimassa olevan vaalilain mukaisesti, tarkemmin Oikeusministeriön verkkosivuilla www.vaalit.fi (=> vaalilainsäädäntö) ja www.finlex.fi, vaalilaki (714/1998).

Vaalilainsäädäntö

Euroopan parlamentin jäsenten vaalit (europarlamenttivaalit) toimitetaan kussakin jäsenvaltiossa kansallisen vaalilainsäädännön mukaisesti. Tämän lisäksi noudatetaan EU:n vaalisäädöksen (vuodelta 1976) määräyksiä. Vuonna 1998 tehdyllä vaalilainsäädännön muutoksella koottiin kaikkia vaaleja koskevat säännökset yhteen lakiin, vaalilakiin (714/1998), joka tuli voimaan 8.10.1998.

Vaalien toimittamisen keskeiset periaatteet

Kaikki Suomen vaalit toimitetaan noudattaen seuraavia periaatteita:

- **Vaalit ovat välittömät.** Valitsijat (äänioikeutetut) äänestävät suoraan niitä henkilöitä, jotka he tahtovat saada valituiksi.
- **Vaalit ovat suhteelliset.** Suhteellisissa vaaleissa jokainen puolue (tai muu ryhmittymä) saa sen määrän valittuja edustajia kuin mitä sen vaaleissa saama äänimäärä suhteessa muihin ryhmittymiin edellyttää (ei presidentinvaalit).
- **Vaalit ovat salaiset.** Vaalisalaisuudella tarkoitetaan, etteivät vaaliviranomaiset eivätkä muutkaan saa tietää, ketä äänestäjä on äänestänyt, vai onko hän jättänyt tyhjän äänestyslipun.
- **Vaaleissa on yleinen ja yhtäläinen äänioikeus.** Yleisellä äänioikeudella tarkoitetaan sitä, että äänioikeus on riippuvainen vain sellaisista edellytyksistä, jotka kansalaisella yleensä on. Yhtäläisellä äänioikeudella tarkoitetaan sitä, että jokaisella äänioikeutetulla on yhtäläinen äänioikeus vaikuttaa vaalin tulokseen. Yleisissä vaaleissa kullakin on yksi ääni.
- **Kunkin äänestäjän on äänestettävä itse.** Äänioikeutta ei saa käyttää valtuusmiehen eli asiamiehen kautta.
- **Äänestämisen on tapahduttava vaaliviranomaisen edessä.**
- **Suomen vaalijärjestelmä on henkilö- ja puoluevaalin yhdistelmä,** jossa samalla yhdellä numerolla äänestetään sekä puoluetta että henkilöä (ei presidentinvaalit).

Äänioikeus ja vaalikelpoisuus

Suomessa toimitettavissa europarlamenttiswaaleissa äänioikeutettu on:

1. asuinpaikkaan katsomatta jokainen Suomen kansalainen, joka viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta ja
2. muun Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen, joka viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta ja jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa 51. päivänä ennen vaalipäivää, jollei hän ole menettänyt äänioikeuttaan siinä unionin jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän on. Äänioikeuden edellytyksenä kuitenkin on, että henkilö ilmoittautuu äänioikeusrekisteriin Suomessa.

Äänioikeutettu saa samoissa europarlamenttivaaleissa äänestää vain yhdessä EU:n jäsenvaltiossa: joko kotivaltiossaan tai siinä valtiossa, jossa asuu (asuinvaltiossa).

Suomen kansalainen, joka on säädettyssä määräajassa ilmoittautunut äänestäjäksi jonkun toisen EU:n jäsenvaltion europarlamenttivaaleissa, ei ole äänioikeutettu Suomen europarlamenttivaaleissa.

Äänioikeutettu voi äänestää joko 1) ennakkoäänestysaikana tai 2) vaalipäivänä sunnuntaina.

Vaalikelpoisuus

Vaalikelpoisuudesta europarlamenttivaaleissa on voimassa, mitä vaalikelpoisuudesta eduskuntavaaleissa säädetään. Vaalikelpoinen eli kelpoinen ehdokkaaksi on siten

1. jokainen Suomen kansalainen, jolla on vaaleissa äänioikeus ja joka ei ole vajaavaltainen sekä
2. jokainen äänioikeutettu Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen, joka on ilmoittautunut ja otettu äänioikeusrekisteriin Suomessa ja joka ei ole menettänyt vaalikelpoisuuttaan kotivaltionsa vaaleissa.

Euroopan parlamentin jäsenenä ei kuitenkaan voi olla:

1. valtioneuvoston jäsen;
2. Euroopan komission jäsen;
3. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tai ensimmäisen asteen tuomioistuimen tuomari, julkisasiamies tai kirjaaja;
4. Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsen;
5. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen;
6. Euroopan oikeusasiamies;
7. Euroopan yhteisön tai Euroopan atomienergiayhteisön talous- ja sosiaalikomitean jäsen;
8. alueiden komitean jäsen;
9. Euroopan yhteisön tai Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen nojalla asetetun yhteisön varoja hoitavan tai pysyvää välitöntä hallinnollista tehtävää hoitavan komitean tai muun toimielimen jäsen;
10. Euroopan investointipankin johtokunnan tai hallintoneuvoston jäsen taikka Euroopan investointipankin henkilöstöön kuuluva;
11. Euroopan yhteisöjen toimielimen tai sellaiseen sidoksissa olevan erityiselimen tai Euroopan keskuspankin palveluksessa oleva virkamies tai toimihenkilö; ja
12. sellainen viran tai toimen haltija, joka perustuslain mukaan ei voi olla kansanedustajana.

Ehdokkaiden asettaminen

Ehdokkaita europarlamenttivaaleissa voivat asettaa

1. puolerekisterissä olevat puolueet sekä
2. äänioikeutettujen perustamat valitsijayhdistykset.

Asetetut ehdokkaat ovat ehdokkaina koko maassa. Kukin puolue voi asettaa enintään 20 ehdokasta. Puolueet voivat muodostaa keskenään vaaliliittoja. Vaaliliittoja muodostaneiden puolueiden ehdokkaiden yhteismäärä saa kuitenkin enintään olla sama kuin yksittäisellä puolueella (eli 20). Kaikki ehdokkaat asetetaan valtakunnallisesti. Valitsijayhdistyksen yhden ehdokkaan asettamiseksi voi perustaa vähintään 2 000 äänioikeutettua henkilöä. Valitsijayhdistykset voivat muodostaa yhteislistan, jossa voi olla enintään 20 ehdokasta.

Helsingin vaalipiirilautakunta laatii ehdokaslistojen yhdistelmän, johon otetaan arvotussa järjestyksessä kaikkien puolueiden, valitsijayhdistysten ja yhteislistojen ehdokkaat. Jokaisesta ehdokkaasta on yhdistelmässä seuraavat tiedot: järjestysnumero (alkaen numerosta 2), nimi, kotikunta sekä arvo, ammatti tai toimi.

Edustajapaikat

Parlamentin paikkaluku on jaettu niin, että väkiluvultaan pienillä jäsenmailla on suhteellisesti enemmän paikkoja kuin suurilla jäsenmailla. Vuoden 2009 vaaleissa Euroopan parlamenttiin valitaan yhteensä 736 jäsentä, joista Suomesta valittavia 13.

Edustajapaikat jaetaan puolueiden, vaaliliittojen ja valitsijayhdistysten kesken niiden koko maassa yhteensä saamien äänimäärien mukaan noudattaen d'Hondtin menetelmää. Puolue, vaaliliitto tai yhteislista saa ensimmäiseksi vertausluvukseen puolueen, vaaliliiton tai yhteislistan koko äänimäärän. Ryhmittymässä eniten ääniä saanut saa sitten vertausluvukseen ryhmittymän koko äänimäärän, toiseksi tullut puolet puolueen äänimäärästä ja kolmanneksi tullut kolmasosan jne.

Vaalipiiri- ja kuntamuutokset sekä kuntaliitokset

Eri vuosien vaaleja koskevat vaalipiiri- ja kuntamuutokset sekä kuntaliitokset on esitetty internetissä StatFin-palvelussa ja perinteisessä Europarlamenttivaalit-paperijulkaisussa.

Kunnat on sijoitettu vaalipiireihin voimassa olevan vaalipiiriijaon mukaan. Tilastossa on käytetty voimassa olevaa tilastollista kuntaryhmitystä (Tilastokeskus, Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot). Tilastollisessa kuntaryhmityksessä kunnat jaetaan taajamaväestön osuuden ja suurimman taajaman väkiluvun perusteella kaupunkimaisiin, taajaan asuttuihin sekä maaseutumaisiin kuntiin. Luokitus perustuu väestölaskentojen yhteydessä kerran viidessä vuodessa tehtyyn taajamarajaukseen ja siitä saatuun tietoon taajamaväestöstä.

1. Kaupunkimaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000.
2. Taajaan asuttuja kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 %, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000 mutta alle 15 000.
3. Maaseutumaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000, sekä kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 %, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000.

Käytetyt luokitukset

Vaalipiirien nimet europarlamenttivaaleissa 2009 ovat:

1. Helsingin vaalipiiri
2. Uudenmaan vaalipiiri
3. Varsinais-Suomen vaalipiiri
4. Satakunnan vaalipiiri
5. Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri
6. Hämeen vaalipiiri
7. Pirkanmaan vaalipiiri
8. Kymen vaalipiiri
9. Etelä-Savon vaalipiiri
10. Pohjois-Savon vaalipiiri
11. Pohjois-Karjalan vaalipiiri
12. Vaasan vaalipiiri
13. Keski-Suomen vaalipiiri
14. Oulun vaalipiiri
15. Lapin vaalipiiri

Europarlamenttivaaleissa Suomi on yhtenä vaalipiirinä. Ehdokkaat ovat ehdokkaina koko maassa ja äänestäjä voi äänestää ketä ehdokasta tahansa. Europarlamenttivaaleissa annetut äänet lasketaan kuitenkin ensivaiheessa vaalipiirikohtaisesti ja sen jälkeen Helsingin vaalipiirilautakunta yhdistää kaikkien vaalipiirien tulokset koko maan tulokseksi.

Tilastokeskuksen kuntaluokitus. Vaalipiiri, kuntaryhmä, kunta, äänestysalue, puolue (puolueräkisteriin merkityt), ehdokkaiden ja valittujen ikä, kansalaisuus ja asuinmaa.

Tietojenkeruumenetelmät ja tietolähde

Tilastokeskus saa vaalien perusaineiston oikeusministeriön vaalitietojärjestelmästä, jonka teknisen toteuttamisen hoitaa Tieto.

1.3 Lait, asetukset ja suositukset

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (laki Tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös vaalitulokset. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Henkilötilastot vaalitulosten tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1756-01).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto perustuu oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään, joka koostuu kuudesta osajärjestelmästä. Näitä ovat:

1. Pohjatietojärjestelmä, jossa ovat tiedot mm. vaalipiiri-, kunta-, äänestysaluejaoista sekä vaaliviranomaisista;
2. Äänestyspaikkajärjestelmä (äänestyspaikkarekisteri), jossa ovat tiedot yleisistä ennakoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista;
3. Äänioikeusjärjestelmä (äänioikeusrekisteri), johon Väestörekisterikeskus poimii tiedot äänioikeutetuista 46. päivänä ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteriin otetaan jokaisesta äänioikeutetusta ne tiedot (mm. nimi, henkilötunnus, vaalipiiri, kotikunta ja äänestyspaikka), jotka olivat väestötietojärjestelmässä 51. päivänä ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteri tulee lainvoimaiseksi 12. päivänä ennen vaalipäivää kello 12;
4. Ehdokasjärjestelmä (ehdokasrekisteri), johon merkitään ehdokkaasta seuraavat tiedot: nimi, ehdokasnumero, ammatti, kotikunta, puolue/valitsijayhdistys (jonka ehdokkaana hän on), henkilötunnus;
5. Keskitetty laskentajärjestelmä, johon vaalipiirilautakunnat ja kuntien keskusvaalilautakunnat toimittavat vaalien tulostiedot;
6. Tilasto- ja tietopalvelujärjestelmä, jonka avulla vaalien tulostiedot ja muut tilastotiedot välitetään tiedotusvälineille ja Tilastokeskukselle.

Tilastokeskuksen vaalitietojärjestelmä koostuu neljästä vaalitiedostosta, joita ovat: aluetiedosto, puoluetiedosto, ehdokastiedosto ja ehdokasrekisteri.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Vaalitulosten aineisto perustuu oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään ja vaaliviranomaisten toimittamiin tietoihin, joita voidaan pitää luotettavana.

4. Tietojen ajantasaisuus ja tarkkuus

Vahvistetut tiedot poikkeavat aina jonkin verran ennakkotulosten luvuista. Vaaliyön jälkeiset 'ennakkotulokset' palvelevat käyttäjiä kunnes saadaan vahvistettu tulos.

Tulokset muuttuvat vahvistetun tuloksen jälkeen kaikilta osin: äänestysalueittain, kunnittain, vaalipiireittäin, puolueittain sekä kaikkien ehdokkaiden ja valittujen saamien äänimäärien suhteen, jolloin jopa heidän keskinäinen järjestyksensä voi muuttua.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Ensimmäinen aineisto eli ennakkotilastot julkaistaan internetissä, StatFin-palvelussa sekä Europarlamenttivaalit-tilastosivulla, mahdollisimman pikaisesti vaaliyöstä alkaen. Kunnittaiset ja

äänestysalueittaiset (vuodesta 2004) vaalitiedot sekä valittujen (vaalipiiritasolla) saamat äänimäärät viedään StatFin-palveluun.

Europarlamenttivaalit-tilastosivulla julkaistaan kolmella kielellä (suomi, ruotsi ja englanti) julkistuksia ja kyseistä vaalia koskevia taulukoita. Toinen aineisto eli lopulliset tiedot toimitetaan Tilastokeskukselle vaalituloksen vahvistamisen jälkeen. Vaalituloksen vahvistamisen jälkeen julkaistaan Internetissä ennakkotilastoja vastaavat vahvistetut tiedot tilastosivulla sekä päivitetään StatFin-palveluun tietokannat.

Europarlamenttivaaleista tuotetaan myös perinteinen paperijulkaisu tai sitä vastaavat taulukot myöhemmin.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Uusi tilastollinen kuntaryhmitys (kaupunkimaiset, taajamamaiset ja maaseutumaiset) otettiin käyttöön vuodesta 1999 alkaen. Sitä aikaisemmin kunnat ryhmiteltiin seuraavasti: kaupungit ja muut kunnat. Vaalien välillä tapahtuneet vaalipiiri- ja kuntamuutokset on huomioitu tilastoissa, joissa on vertailutieto edellisen vaalin tuloksiin.

Europarlamenttivaalit-tilastosivulla esitetään vaalitulostietoja aikasarjataulukkoina ensimmäisistä europarlamenttivaaleista 1996 alkaen. Ennakkotilastot europarlamenttivaaleista on julkaistu internetissä tilastosivulla. StatFin-palvelussa on aikasarja europarlamenttivaaleista alkaen vuodesta 1996 (huom. vuodesta 2004 myös äänestysalueittaiset tiedot). Europarlamenttivaalit-paperijulkaisussa (kts. kohta 5) julkaistaan toistuvina ns. perustaulukot äänestysaktiivisuudesta ja vaalituloksesta kunnittain vaalivuodelta, jossa on vertailutieto edellisestä vaalista. Eri vuosien julkaisuissa on tieto mahdollisista muutoksista edellisiin vaaleihin verrattuna mm. vaalipiiri- ja kuntamuutokset.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys sekä dokumentointi

Oikeusministeriö julkaisee kattavaa yleistietoa eri vaaleista sekä valtakunnallisen ehdokasrekisterin ja vaalitulostietoja verkkosivuillaan (www.vaalit.fi). Oikeusministeriön julkaisema tilasto ennakkoäänestäneiden osalta poikkeaa Tilastokeskuksen ennakkoäänestäneiden tilastosta, sillä ne määrittellään eri perustein:

- Oikeusministeriö laskee ennakkoäänestäneiden määrän äänioikeutettujen määrästä
- Tilastokeskus laskee ennakkoäänestäneiden määrän kaikkien äänestäneiden määrästä

Tilastoissa käytetyt luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen kotisivuilta.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Vaalit 2009

Lisätietoja

Kimmo Moisio 09 1734 3239

Jaana Asikainen 09 1734 3506

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma

vaalit@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/europarlamenttivaalit.fi>

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-2898 (pdf)
ISBN 978-952-244-080-8 (pdf)